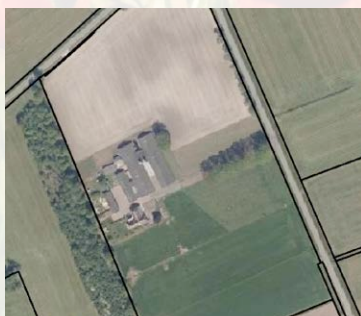

Ruimtelijk Kwaliteitsplan

Maneschijsweg 2 Holten
Gemeente Rijssen-Holten

Buro Jet
tuin in landschap

Ing. Henriette Blankenvoorde-Boeve
Landschapsontwerper
7 december 2021
RKP 3-1

Project: Maneschijnsweg 2 Holten RvR
Datum: 7 december 2021

Opdrachtgever:
Regtervoort Rentmeesters, namens initiatiefnemer

Auteur:
Buro Jet tuin in landschap
06-34370614
info@jettuininlandschap.nl
www.jettuininlandschap.nl

Contactpersoon:
ing. Henriette Blankenvoorde-Boeve

Foto's en afbeeldingen:
Henriëtte Blankenvoorde-Boeve,
tenzij anders aangegeven

Inhoud

1. Inleiding	02
Aanleiding	02
De opgave	02
2. Plangebied	03
Huidige situatie	03
LOP Rijssen-Holten	04
Landschappelijke kenmerken	05
Water	06
3. Landschappelijke inpassing	07
Bebouwing	07
Parkeren, ontsluiting en verharding	07
4. Beplantingsplan	08
Beplantingsplan	08
Beplantingsschema	09
Kenmerkende groenstructuren	10
Bijlage Vogelvriendelijke beplanting	11

Losse bijlage:

RKP 3-2 - Landschapsplan - erfinrichting, A3, 1:1000

RKP 3-3 - Landschapsplan - beplanting, A3, 1:1000

1. Inleiding

Aanleiding

De eigenaren van Maneschijnsweg 2 in Holten zijn voornemens een deel van de schuren te slopen middels de rood-voor-rood regeling, zodat een compacter erf ontstaat. Compenseren op eigen erf is niet van toepassing wegens voortzetting van de extensieve veehouderijtak. Voor de plannen moet het bestemmingsplan worden aangepast. De gemeente Rijssen-Holten heeft als reactie op het principeverzoek beslo-

ten onder voorwaarden medewerking te verlenen, mits de haalbaarheid wordt aangetoond met een goede ruimtelijke onderbouwing.

De opgave

Als opgave ligt het inpassen van het compacter te worden erf door toevoegen van erfgroen en landschapselementen, in aansluiting op omliggend landschap. De initiatiefnemers richten zich op extensief beheer van het grasland

met runderen, waarbij de nadrukkelijke wens is tot toevoegen van natuurwaarde voor zowel weidevogels als het bieden van een corridor voor zoogdieren, als reeën.

Dit rapport geeft de ruimtelijke inpassing en verantwoording weer.

Bijbehorend zijn:

Bijlage 3-2: Erfinrichtingsplan 1:1000, A3

Bijlage 3-3: Beplantingsplan 1:1000, A3

Luchtfoto 2020 (Bron: Google Earth)

2. Plangebied

Het plangebied ligt in het buitengebied, in een maten en flierenlandschap en wordt ingedeeld bij deelgebied 3, Holterbroek, Fliermaten en Lokerbroek.

Huidige situatie

Het plangebied valt in het buitengebied en ligt noordelijk van de Deventerweg en de spoorbaan.

Het boerenerf ligt, vanaf de Oude Deventerweg gezien, grotendeels verscholen achter grote schuren die strak naast elkaar dicht op het erf zijn gesitueerd. Vanaf de Maneschijnsweg loopt een lange rechte toegangsweg naar een goed onderhouden erf. De oude boerderij geeft een karakteristiek beeld met de oude knotbomen aan de zuidkant en de voor- en moestuin, compleet met lage haag en beuk aan de voorkant. De grote schuren vormen een contrast met dit karakteristieke beeld door hun volume. Voor de schuren staan nog enkele eiken die de schuren nog enigszins verfraaien. De fraaie strakke bosstrook aan de westkant laat het erf mooi opgaan in de omgeving.

Aan de straat en toegangsweg staan enkele oude bomen, waarvan in de loop der jaren steeds meer wegvallen, als herinnering aan de karakteristieke groene omkadering van ooit. In het weiland lopen nieuwsgierige Hereford runderen. Een mooie basis om meer natuur- en belevingswaarde toe te voegen.

Zicht op boerderij met voor- en moestuin

Zicht vanaf Maneschijnsweg op lengte schuren

Zicht vanaf Oude Deventerweg op erf

Extensief beheer grasland

Bestemmingsplan Buitengebied

Het plangebied heeft de enkelbestemming agrarisch - agrarisch bedrijf. Het valt onder landbouwontwikkelingsgebied. De boerderij heeft de bouwaanduiding 'karakteristiek'.

LOP Rijssen-Holten

Het landschapsontwikkelingsplan (LOP) van de gemeente Rijssen-Holten heeft het plangebied ingedeeld bij deelgebied 3, Holterbroek, Fliermaten en Lokerbroek. Het is een vlak gebied met zeer rationele verkaveling, met grote blok-vormige kavels tussen wegen en watergangen/weteringen. Dit gebied geeft een kans voor het bergen en vasthouden van gebiedseigen water in combinatie met nieuw te ontwikkelen functies. Langs de wegen staan overwegend moderne agrarische bedrijven. Vroeger kwam veel kavelbeplanting voor in de vorm van elzensingels. Deze zijn nu verdwenen, waardoor het gebied een grote openheid heeft gekregen. Het gebied is van betekenis voor diverse soorten weidevogels. Als opgave ligt het bieden van een groen kader of casco van wegbeplantingen.

Bestemmingsplan buitengebied Rijssen-Holten
(bron: Planviewer)

Visiekaart LOP Rijssen-Holten (bron: landschapsontwikkelingsplan Rijssen-Holten (LOP))

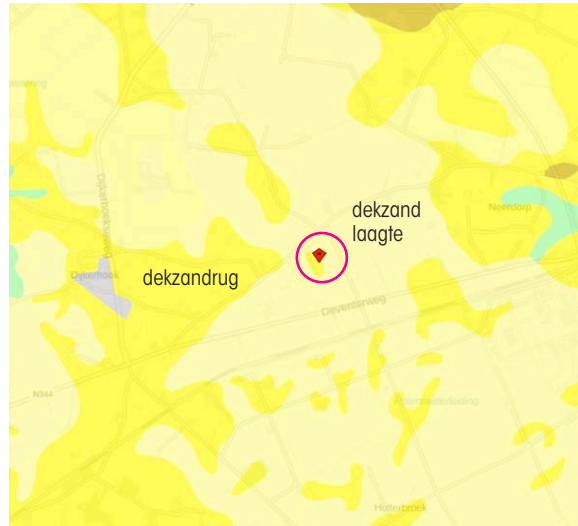
Landschappelijke kenmerken

Het plangebied ligt westelijk van Holten in een maten en flierenlandschap, op een grotendeels dekzandlaagte met enkele zandkopjes en zandruggen.

De natuurlijke laag laat zien dat de boerderij op een opgestoven hoogte van dekzand in een dekzandlaagte ligt.

De laag van het agrarisch landschap laat een maten en flierenlandschap zien. Het landschap van maten (graslanden) en de flieren (hooilanden) heeft zich in de laagte en langs beken ontwikkeld. De kenmerkende onregelmatige blokverdeling is hier nog voornamelijk alleen te zien op de kadasterkaart. In het landschapsbeeld is de kleinschalige hoofdstructuur van aan het cultuurlandschap verbonden hagen, singels en houtwallen grotendeels verdwenen. Het landschap was verbonden aan het kampen- en essenlandschap, omdat er in de laagte niet gebouwd werd. De betreffende boerderij ligt dan ook op een zandkop.

De topografische kaart van 1940 laat goed het verdwijnen van een groen casco van perceelbeplantingen zien ten opzichte van 1900.

Kaart aardkundige waarden/ natuurlijke laag
(bron: geo.overijssel.nl)

Kaart landschapstypen/ laag van agrarisch landschap
(bron: geo.overijssel.nl)

Topografische kaart 1900
(bron: topotijdreis.nl)

Topografische kaart 1940
(bron: topotijdreis.nl)

Water

Waterschap

Het Waterschap Rijn en IJssel verzorgt het waterbeheer in het bestemmingsgebied. Een waterschap heeft drie kerntaken: zorg voor waterkwaliteit, -kwantiteit en -veiligheid. Conform het waterbeheer van de 21e eeuw moet bij alle aanpassingen in het watersysteem uitgegaan worden van het principe: vasthouden, bergen, afvoeren.

Grondwater

Het plangebied valt buiten het grondwaterbeschermingsgebied of waterwingebied, maar wel binnen het grondwaterintrekgebied. Er is met

name in het najaar sprake van kwel in het zuidelijke laagste deel van het perceel.

Hemelwaterafvoer

Voor nieuw aan te leggen hemelwaterafvoer geldt dat al het hemelwater op het eigen terrein wordt opgevangen, waar het wordt hergebruikt of kan infiltreren in de bodem. Het mag niet afgevoerd worden op het riool of afgevoerd via sloten volgens het principe eerst vasthouden en bergen van regenwater.

Bodem

De bodem in het middendeel bestaat uit niet echt vruchtbare podzolgronden, ontstaan door uitspoeling van mineralen in leemarm dekzand.

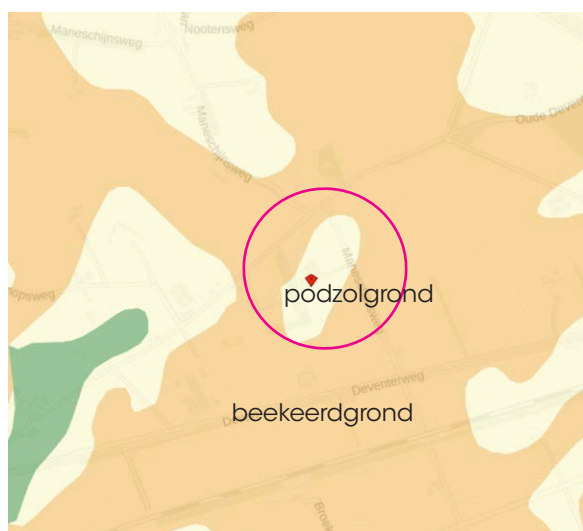
Rondom ligt beekerdgrond, kalkloze zandgrond.

Hoogte

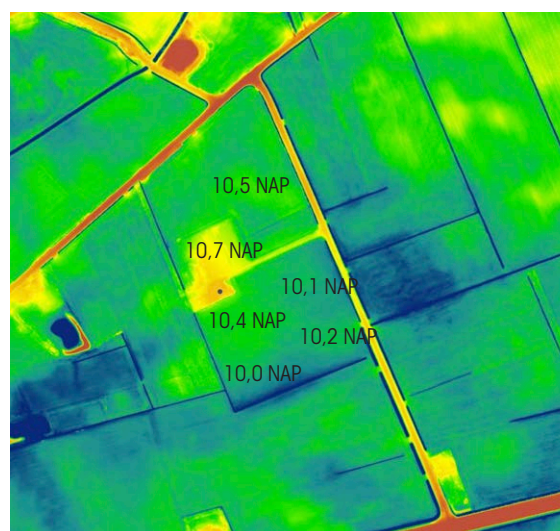
Het perceel laat een duidelijk hoogteverschil zien tussen het zandkopje en het grasland rondom de boerderij. Daarbij ligt het zuidelijke deel van het perceel tot een halve meter lager dan het noordelijke grasland.

Natuur

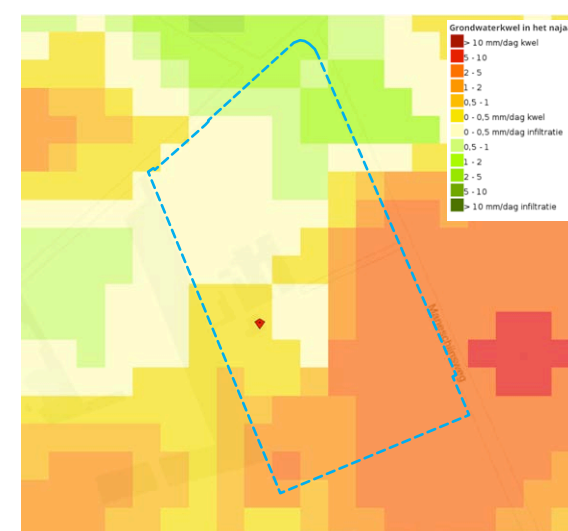
De locatie valt buiten het NNN (Natuurnetwerk Nederland) en heeft hier ook geen directe aansluiting mee. Wel kan het dienen als stapsteen en corridor tussen de gebieden.

Bodemkaart
(bron: geo.overijssel.nl)

Hoogtekaart
(bron: AHN.nl)

Grondwaterkwel in het najaar
(bron: geo.overijssel.nl)

3. Landschappelijke inpassing

Het erf ligt in een maten- en flierenlandschap, waar van oudsher de bijbehorende bebouwing meestal in het kampen en essenlandschap lag. De boerderij ligt echter op een zandkopje tegen de het kampenlandschap aan. Van oudsher waren er veel houtwallen, hagen en singels langs de verkaveling en afwateringsloten. Deze zijn grotendeels verdwenen.

Bij de inpassing zijn de groenstructuren rond het perceel aan de noordelijke en oostelijke kant weer hersteld. Daarnaast wordt het zicht op de schuren gefilterd door een houtwal, een fruitgaard, laanbomen en een lage haag.

Het zicht op de boerderij blijft in het plan behouden zoals het is, gezien vanaf de Mane-schijnsweg. De toevoeging van de gevarieerde groenstructuren versterkt het landelijk karakter en de beleving.

Het zuidelijk deel is een natter en opener deel op het perceel, waardoor het geschikt is voor weidevogels, die juist plas-dras en openheid (ivm roofvogels vanuit bomen) behoeven. De poel is gesitueerd op het laagste deel.

Bebouwing

Op het erf komt geen nieuwe bebouwing, wel zal een deel van de schuren gesloopt worden en opnieuw 'aangekleed'. Belangrijk is te kiezen voor donkere passende kleuren en materialen. De rood-stenen schuren zullen deels bekleed

worden met donkere houten delen. De daken zullen een donker dak blijven houden.

Parkeren, ontsluiting en verharding

Bestaande erfontsluiting wordt gehandhaafd. Er is ruimte voor parkeren op het eigen erf. Zo mogelijk uit het directe zicht van de weg om

een veelheid van auto's in het straatbeeld te vermijden. Voor priveparkeren komt een ruimte in een schuur. Parkeren voor bezoekers is achter een lage haag en hierdoor ook uit het zicht van de weg (straatbeeld). Nieuw aan te leggen verharding is een eenheid met bestaande bestrating.

4. Beplantingsplan

Beplantingsschema

	landschapselement	soort	maat	aantal	percentage	toepassing	beheer-eindbeeld
1	Houtwal naast erf, min. 50 m. Enkele gebiedseigen boomvormers met struikenlaag Bij voorkeur kleine inheemse bomen langs rand toevoegen.	Boomvormers: Alnus glutinosa (zwarte els) Fraxinus excelsior (es) Salix alba (schietswilg). Tilia cordata(winterlinde). Castanea sativa (tamme kastanje)	min. mt 8-10	n.t.b.	max. 30%	Boomvormers in midden van houtsingel zetten	Boomvormers laten uitgroeien
		Kleine besdragende bomen: Crataegus laevigata (meidoorn) Sorbus aucuparia (lijsterbes) Prunus avium (zoete kers) Amelanchier lamarkii (Amerikaanse krent) Malus sylvestris (wilde appel) Mespilus germanica (mispel)	bosplantsoen, mt 60-100			Planten langs rand van houtwal	
		Struiklaag: Crataegus monogyna (meidoorn), Ligustrum ovalifolium (liguster), Prunus spinosa (sleedoorn), Salix caprea (boswilg), Sorbus aucuparia (lijsterbes), Prunus padus (vogelkers), Viburnum opulus (Gelderse roos), Cornus avellana (hazelaar)	bosplantsoen, mt 60-100		min. 70%	Uitplanten in groepen van 5-7 st per soort; plantafstand van 1-1,50 m;	
2	Hoogstam boomgaard	Oude rassen van Malus domestica (appel), Pyrus (peer), Prunus (pruim, kers), walnoot.	min. mt 8-10	min. 6 st		Gevarieerde hoogstam soorten, in losse opzet; plantafstand min. 8 m. Plaatsen met boompaal	Snoeien om het jaar in de winter. Pruimen direct na de oogst.
3	Elzensingel zonder onderbegroeiing langs weg, eventueel enkele andere boomsoorten toevoegen	Alnus glutinosa (zwarte els) Fraxinus excelsior (es) Tilia cordata(winterlinde) Prunus avium (zoete kers), Salix alba (schietswilg)	min. mt 10-12 met kluit	n.t.b.		Min. plantafstand is 8 m om kroon goed te laten ontwikkelen. Plaatsen met boompaal	Vrij uit laten groeien
4	Wegbegeleidend- en erfbomen	Castanea sativa (tamme kastanje), Carpinus betulus (haagbeuk), Tilia x euopaea (Hollandse linde),	min. mt 10-12 met kluit	8		Plantafstand tussen 8 en 15 m. Plaatsen met boompaal	Vrij uit laten groeien
5	Struweelhaag/ singel langs weg. Min. 100 m1. Eventueel met enkele wegbegeleidende bomen (zie elzensingel)	Boomvormers: Crataegus laevigata (meidoorn) Sorbus aucuparia (lijsterbes) Prunus avium (zoete kers) Malus sylvestris (wilde appel) Mespilus germanica (mispel)	3-jarig bosplantsoen, mt 80-100	n.t.b.	max. 10%	Boomvormers ook aan randen te plaatsen	Gefaseerd hakhoutbeheer. Max 10% boomvormers laten staan.
		Struiklaag: Rosa canina (hondsroos), Crataegus monogyna (meidoorn), Euonymus europaeus (kardinaalsmuts), Rosa rubiginosa (egelantier), Viburnum opulus (Gelderse roos), Cornus mas (gele kornoelje), Rhamnus frangula (vuilboom), Salix caprea (boswilg), Sorbus aucuparia (lijsterbes), Prunus padus (gewone vogelkers), Cornus avellana (hazelaar), Ribes sanguineum (rode bes), Prunus spinosa, (sleedoorn) Ligustrum ovalifolium (liguster), Ribes uva-crispa (kruisbes)	bosplantsoen, mt 60-100		min. 90%	Min. 5 soorten gebruiken ivm natuurwaarde; Struweelhaag uitplanten in 1 rij (als haag), 3 st/m1. Singel uitplanten in driehoeksverband of vrije aanplant; plantafstand 1-1,5 m; Struiken uitplanten in groepen van 5-9 st per soort	
	Kruidenrijk grasland	Kruidenrijk mengsel naar keuze. Liefst gebiedseigen soorten.	zaaimengsel gebiedseigen soorten	–	–	uitzaaien	Grasmengsel: Maaien en afvoeren 1 á 2 x/jr (najaar en event voorjaar). Maaisel paar dagen laten liggen zodat zaden eruit vallen. Zn bijzaaien
	Kruidenrijke ruigte	Inheems	n.v.t.	–	–	spontaan laten ontwikkelen	Verwijderen van spontane boomvormers en grote heesters; waar nodig snoeien

Kenmerkende groenstructuren

Toevoegen van opgaand groen verbindt gebouwen en bestaande landschapselementen.

De boerderij met erf en met name de grote schuren liggen erg open in het landschap. Verwijderen van een groot deel van de bebouwing geeft kans hier grote bomen en landschapselementen voor terug te plaatsen. De opzet van alle beplanting is tevens zoveel mogelijk natuurwaarde toe te voegen. De initiatiefnemer is gemotiveerd en enthousiast hier een invulling aan te geven.

Houtwal

De houtwal ontnemt het zicht op de grote schuren en geeft meer natuur en belevingswaarde door toevoegen van bes- en bloemdragende inheemse heesters en het laten ontstaan van kruidenrijke ruigte. Mooi is enkele kleine bomen langs de rand te planten, zoals een zoete kers, meidoorn, lijsterbes, appel of mispel.

Hoogstamboomgaard (bron: krommerijnlandschap.nl)

Solitaire bomen, boomgroep, bomenrij

Bomen zijn kenmerkend op een erf. Het heeft dan ook de voorkeur om meerdere soorten te kiezen voor een mooi landelijk erfbeeld. Dit voorkomt ook dat er bij ziekte of aantasting een groot deel wegvalt. Op het erf wordt een dubbele rij laanbomen aangeplant langs de toegangsweg naar het erf. Deze verspringen, waardoor meer ruimte voor de wortelkluit ontstaat, zodat ze toch redelijk dicht langs het pad kunnen worden gezet.

Elzensingel

Vroeger kwam veel kavelbeplanting voor in de vorm van elzensingels. Deze zijn nu verdwenen, waardoor het gebied een grote openheid heeft gekregen. Het is mooi dit waardevolle lijnvormende landschapselement terug te plaatsen. Het is mogelijk enkele andere boomsoorten toe te voegen om een sterkere gevarieerdere structuur te creëren (bij ziekte of ouderdom valt dan niet hele singel weg).

Bloeiende heesterrand/haag (St Landschapsbeheer Gelderland)

Boomgaard

De boomgaard versterkt het landelijke karakter en geeft een mooie rand van erfbomen bij de oude boerderij. Gekozen kan worden uit een variatie aan hoogstam fruitbomen (zoals appel, peer, kers, walnoot en pruimen). Oude rassen zijn minder ziektegevoelig, zodat geen bestrijdingsmiddelen nodig zijn. Fruitbomen zijn waardevolle bomen voor bijen, vlinders en vogels.

Kruidenrijke graslandrand en ruigte

Kruidenrijk gras en ruigte is een waardevolle ecologische aanvulling in het landschap. Het heeft naast belevingswaarde een grote waarde voor de natuur, zoals voor weidevogels, vlinders en bijen en geeft in combinatie met sloten en poel een extra natuurwaarde.

Voor aanvullend erfgroen: zie bijlage vogelvriendelijke beplanting.

Grasveld met kruidenrijke grasrand (foto: Pinterest zoekmachine)

Bijlage

Overgenomen van: <http://www.vogelbescherming.nl/tuinvogel/tuininrichting/beplantingslijst>

Vogelvriendelijke beplanting

Het gezicht van de tuin wordt voor het grootste deel bepaald door de beplanting. Daarom is het belangrijk om goed na te denken welke bomen, struiken en planten je wilt aanplanten in de tuin.

Solitaire bomen (uitzicht, voedsel, veiligheid en voortplanting)

Zwarte els *Alnus glutinosa*
Ruwe berk *Betula pubescens*
Zachte berk *Betula pubescens*
Eenstijlige meidoorn *Crataegus monogyna*
Beuk *Fagus sylvatica*
Hulst *Ilex aquifolium*
Appelboom *Malus* (diverse soorten)
Zoete kers *Prunus avium*
Morel *Prunus cerasus*
Pruim *Prunus domestica*
Kroosjes *Prunus domestica* ssp. *insititia*
Vogelkers *Prunus padus* 'Albertii'
Zomereik *Quercus robur*
Meelbes *Sorbus aria*
Lijsterbes *Sorbus aucuparia*

Hagen (voedsel, veiligheid en voortplanting)

Veldesdoorn *Acer campestre*
Haagbeuk *Carpinus betulus*
Meidoorn *Crataegus monogyna*
Liguster *Ligustrum vulgare*
Vuurdoorn *Pyracantha coccinea*
Hondsroos *Rosa canina*
Taxus baccata

Heesters (voedsel, veiligheid en voortplanting)

Drents krentenboompje *Amelanchier lamarckii*
Broodboom *Aucuba japonica*
Zuurbes *Berberis aggregata*
Witte kornoelje *Cornus alba*
Rode Kornoelje *Cornus sanguinea*

Hazelaar *Corylus avellana*
Dwergmispel *Cotoneaster spec.*
Tweestijlige meidoorn *Crataegus laevigata*
Eenstijlige meidoorn *Crataegus monogyna*
Olijfwilg *Elaeagnus multiflora*
Kardinaalsmuts *Euonymus europaeus*
Struik-klimop *Hedera helix* 'Arborescens'
Duindoorn *Hippophae rhamnoides*
Hulst *Ilex aquifolium*
Hulst *Ilex verticillata*
Jeneverbes *Juniperus communis*
Mahonie *Mahonia japonica*
Taxus baccata
Glansmispel *Photinia villosa laevis*
Sleedoorn *Prunus spinosa*
Vuurdoorn *Pyracantha coccinea*
Zwarte bes *Ribes nigrum*
Aalbes *Ribes rubrum*
Vuilboom/sporkehout *Rhamnus frangula alnus*
Bosroos *Rosa arvensis*
Hondsroos *Rosa canina*
Franse roos *Rosa gallica*
Bergroos *Rosa glauca*
Kaneelroos *Rosa majalis*
Egelantier *Rosa rubiginosa*
Rimpelroos *Rosa rugosa*
Dauwbraam *Rubus caesius*
Framboos *Rubus idaeus*
Gewone braam *Rubus fruticosus*
Braam *Rubus laciniatus*
Gewone vlier *Sambucus nigra*
Trosvlier *Sambucus racemosa*
Sneeuwbes *Symphoricarpos albus*
Blauwe bes *Vaccinium corymbosum*
Vossebes *Vaccinium vitis-idaea*
Gelderse roos *Viburnum opulus*

Erfinrichtingsplan Maneschijnsweg 2 Holten met toegevoegde natuur- en belevingswaarde

Gezamenlijke erfentluiting en bereikbaarheid wonen

Bestaande woning

Schuren

Te slopen schuren

Kadastrale grens

Parkeren op eigen erf z.m. uit het zicht

Bestaand opgaand groen

Nieuwe beplanting

0102050 m

Maten en erfbomen zijn bij benadering

Landschapsplan - Erfinrichting

Behorend bij ruimtelijk kwaliteitsplan Maneschijnsweg 2 Holten

Opdrachtgever: Regtervoort Rentmeesters, namens eigenaars

7 december 2021

Schaal 1:1000

A3

Henriette Blankenvoorde-Boeve
Tuin en landschapsonderzoek en advies
info@jettuinlandschap.nl
06-34370614

Buro Jet

tuin en landschap

Bepplantingsplan Maneschijnsweg 2 Holten met toegevoegde natuur- en belevingswaarde

Gezamenlijke erfentluiting en bereikbaarheid wonen

Bestaande woning

Schuren

Te slopen schuren

Kadastrale grens

Parkeren op eigen erf z.m. uit het zicht

Bestaand opgaand groen

Nieuwe beplanting

- Gebiedseigen bomen:

 - Alnus glutinosa* (zwarte els),
 - Betula pendula* (ruwe berk)
 - Carpinus betulus* (haagbeuk)
 - Tilia x europaea* (Hollandse linde)
 - Salix alba* (schietwilg)
 - Castanea sativa* (tamme kastanje)
- Inheemse besdragende kleine bomen:

 - Crataegus laevigata* (meidoorn),
 - Prunus avium* (zoete kers),
 - Malus domestica* (wilde appel)
 - Sorbus aucuparia* (lijsterbes),
 - Mespilus germanica* (mispel)
- Inheemse besdragende struiken:

(min 5 soorten toepassen)

 - Cornus mas* (gele kornoelje),
 - Ribes sanguineum* (rode bes),
 - Rosa canina* (hondsroos),
 - Crataegus monogyna* (meidoorn),
 - Ligustrum ovalifolium* (liguster),
 - Euonymus europaeus* (kardinaalsmuts),
 - Rosa rubiginosa* (egelantier),
 - Ribes uva-crispa* (kruisbes),
 - Sambucus nigra* (vlier),
 - Cornus mas* (gele kornoelje),
 - Rhamnus frangula* (vuilboom),
 - Sorbus aucuparia* (lijsterbes),
 - Prunus padus* (gewone vogelkers),
 - Viburnum opulus* (Gelderse roos)
 - Salix caprea* (boswilg)
 - Prunus spinosa* (sleedoorn)

0102050m

Maten en erfbomen zijn bij benadering

Landscapsplan - Beplanting

Behorend bij ruimtelijk kwaliteitsplan (RKP) Rijssensweg 13 Holten

Opdrachtgever: Regtervoort Rentmeesters, namens eigenaars

7 december 2021

Schaal 1:1000

A3

Henriette Blankenvoorde-Boeve

Tuin en landschapsontwerp en advies

info@jettuinlandschap.nl

06-34370614

Buro Jet

tuin en landschap